

Трояндова площа

Автор:

Ема Ільм

Трояндова площа

Ема Ільм

Жертовність та героїзм в ім'я любові, ідеї та справедливості. Чи здатна перетворитись на героя звичайна людина, чи здатна вона йти наперекір системі та жертвувати собою заради близьких? Тільки сила волі і почуття власної гідності можуть бути їй опорою у цьому нелегкому виборі. Тільки найвище усвідомлення сенсу власних вчинків дозволить подолати всі перешкоди і вийти переможцем із сутички з режимом, нехай навіть ціною власного життя.

Ема Ільм

Трояндова площа

Моєму коханому

Олександрю Лоуренсу,

з ніжністю, любов'ю, та вдячністю

за важку для чоловіка працю —

бути музою.

Десь у мультівсесвіті серед безлічі паралельних світів загубився крихітний світ, схожий на наш. Позатим у ньому ще досі живе магія, стародавні раси й дива, а добрі серцем – завжди мають надію на порятунок.

Ця коротка історія відбулася у країні, якої немає на жодній мапі нашого світу. Вона нереальна, хоча у дечому читач знайде спільні паралелі з Україною. Але не поспішайте відкласти вбік цю книгу у пошуках на книжковій полиці звичних детективів, історичних саг чи романів про кохання. Раптом, ви пропустите щось важливе?

Поштовх до справжнього? Відкриття забутого? Мрії про прийдешнє? Віру у найкраще?

Шлях до реального себе, зрештою?

Так, у дечому книга насправді може здатися наївною. А прийом, що застосував автор, граючи з відомими географічними назвами країн, столиць світу, заголовками книг, іменами відомих людей, а подекуди навіть перевтілюючи цих людей на персонажі – примітивним. Проте казковість і певна аналогія з нашим світом саме цій книзі були потрібні (що автору було очевидно від початку написання). Тому, зрештою, це було зроблено умисно. Адже форма казки допомагає бачити без прикрас всі вади, знаходити правильні відповіді, коли життя тільки лише гірше нас заплутує та веде від істини геть.

Якщо ви спитаєте, про що ця книжка? Автор відповідь якомога простіше та чесно: йтиметься про життя, в якому немає нічого ціннішого, ніж свобода та кохання. За ці поняття, що здатні розбудити в людині Людину, людство історично хапалося століттями, але у багатьох випадках так і не зрозуміло їхнього справжнього меседжу. А все через них – через тих, хто навчився жити легко, не замислюючись над чужою бідю, над власною відповідальністю і забув задля чого, власне, народилася людина. Надто легким шляхом крокують ті циніки і прагматики, списуючи свою власну душевну захланність на зайвий оманливий пафос свободи та на ірраціональне підґрунтя кохання...

Але подивимося правді в вічі – ця казка про нас з вами. І не про нас водночас. Менше з тим, головне у ній лишається головним. Коли ви добряче помізкуєте, то дійдете висновку: лише заради свободи та кохання (чи любові) людині варто терпляче чекати, героїчно боротися та всупереч всьому перемагати.

І, якщо ви зрозуміли передмову, що так старанно випишував автор для свого читача, та, бодай, зацікавилися – тоді приємного читання!

Тоді я писала цю книгу саме для тебе. Якщо ти любиш казки про безстрашних героїв та відчайдушні вчинки, тобі неодмінно сподобається ця книжка.

Отже, вирушаємо? І нехай наша правдива історія завершиться, як і належить казці, – благополучно!.. Втім, це авторське побажання, а як воно здійсниться насправді, дізнаєшся, коли дістанешся кінця історії.

...Все починається, коли

Затиснеш волю у руці

І правда знову, як любов,

Якраз тоді тебе знайде...

(Марія Бурмака, з пісні «Все починається, коли»)

Дощ за вікном не вгамовувався, а, навпаки, лише набирив силу. Калюжі вкрилися брудно-білими бульбашками, що лускали при кожній краплині дощу – з них швидко, як під барабанний дріб, вистрибували водяні цвяшки. Картину негоди завершував сильний вітер, що на кілька хвилин стихав, а потім зненацька нападав стінами дощу на перехожих. Дощило косо, злісно, промочувало наскрізь.

Лікар Артонцо Гарцасі не міг довго спостерігати за дощем з вікна свого кабінету, бо мав справи важливіші: він приймав останнього пацієнта, що записався до нього сьогодні. Гарцасі лаяв і цей дощ, і затримку зарплатні через мітинги у центрі столиці, і клятих революціонерів, що чинили заколот і заважали, на думку лікаря, працювати та нормально жити.

Лікар втомлено підійняв худі плечі, наче намагався тим жестом видовжити себе – невисокого чоловічка з екоморфною статурою, з тих, що дуже легко губиться у вуличному натопті, – та сварливо пробурмотів під ніс щось на кшталт вуличної лайки. Однак без сороміцьких слів. Все непристойне він вважав за зайве, все розпусне піддавав жорстокому осуду.

– Це, повірте, плани міжнародних масштабів, – сказав він пацієнту, наче продовжуючи власні думки. – У них навмисно вмішують простий народ, щоб зробити, як і завжди, все руками таких людей, як ми з вами, – пояснив Гарцасі, який у цей момент обережно чинив огляд ділянки травмованої м'якої тканини. – Бачу, цей добродій вас на славу хвиснув... Йой, яка неприємна може бути тріщина... Чим лікували?

Пацієнт недовірливо відслідковував кожний рух лікаря. Хлопець витягнувся на кушетці, підігнувши ноги в колінах, і похнюплено роздивлявся плямисту лікарняну стелю. На щелепі цвіла фіолетово-жовта гематома.

– Льодом і все, – скрипуче промукав він, ковтаючи слова.

– Ну, зараз пропишу вам пігулку, мазь, зробимо знімок, – лікар відірвався від злосчасної щелепи й щось діловито написав на папірці. – Нанні проводить вас на рентген... Ось так, маєте рецептика... А лікуватися треба було. Дарма, що тільки льодом. Можна робити пов'язки з медом та алое, народна медицина також діє ефективно.

Хлопець тиждень тому прибув на швидкій з Трояндової площі після чергового розгону демонстрантів поліцейськими, але того ж дня знову втік, тримаючись руками за щоку – відвойовувати нове майбутнє. Сьогодні він сам прийшов до Гарцасі, щоб все ж таки долікуватися як слід, і терпляче чекав тепер на фінал неприємної процедури пальпації.

– Чому ви, лікарі, не допомагаєте нам? – ледве відкриваючи рота, обпершись на лікоть, і підставляючи щелепу під світло медичного ліхтарика, спитав хлопець. Grimаса болю зробила його вираз обличчя ображено-дитячим, очі мимоволі наповнилися сльозами. – Ви не вірите у революцію?

– Революція схожа на ампутацію, вона незворотна. Вона як радикальний метод, яким лікар має користуватися лише в разі загрози життю. – сказав Гарцасі. – Щодо допомоги... Чому ж не допомагаємо? Я ж вам надаю медичну допомогу. Ви звернулися, чи не так? Ну, а я допомагаю... Лежіть тихесенько, не рухайте щелепою, будь-ласка... А на полі бою нас не буде. Побачите ще, повстання все одно задушать. Бо все це безглуздя, Мирко. Друже мій, друже! Ви нашпиговані пропагандою площ!..

Щодня, за власними спостереженнями Гарцасі, революціонери збирали навколо себе молодь на площах, і цей натовп незадоволених день-у-день більшав. Лікар вірив, що революціонери, звісна річ, просто дурили людей сумнівними обіцянками свободи та новітніми ідеями вільного суспільства, в якому все вирішуватиме народ, а багатії виконуватимуть його волю. Для Гарцасі було неважливо, чи робили це революціонери свідомо, чи всю ту темну справу робив за них ентузіазм романтиків. Головне, що пропаганда нового суспільства давала свої паростки, на які тверезомислячий лікар дивився з острахом. Південь та північ країни розривали заклики повалення старого режиму диктатора, вимоги підвищення зарплатні, розподілу земель між бідняками та надання права голосу для жінок, селяків та альвів. Тут і там спалахували народні та расові протести, альвійські страйки, але поки що поліцейські вдало гасили їх кийками та газом. Заколотники прагнули змін і вбачали їх, як мінімум, в усуненні з трону короля Буста Червоновуса IX та у заснуванні народної Палати Лордів, яка мала утворити постійну коаліцію людей з представниками альвів.

Все це Гарцасі презирливо називав «критичним станом» і чекав на його трагічну, але необхідну кульмінацію.

– Ми за це гинемо! – а ви кажете про безглуздя, – заперечив хлопець. – Невже ви не хочете справедливості? Наприклад, для альвів? Хіба це справедливо, що вони не мають права на вищу освіту? Вони ж такі обдаровані!

– Несправедливо, погоджуюся. Моя медсестра Нанні з темних альвів і ця історія дуже прикра, бо на папірці вона медсестра, на практиці – дуже гарний лікар. Стоп... не крутіться... Бачте, я хочу, Мирко. Ще й як хочу справедливості! Навіть інколи мені щиро здається, що ніхто на цьому світі не бажає справедливості більше за мене. Але... ну, хто вам сказав, що справедливість є? – Гарцасі обережно втер у місце травми знеболюючу протизапальну мазь. – Ось так... зараз полегшає... Відчуваєте холодок знеболювального?

– Так...

– Справедливість – це передусім філософська категорія, а не лише моральна. Що таке, взагалі, справедливість? Ну, ось... гарна мазь, вона загоїть гематому, але треба робити рентген, мабуть. Це буде старий надійний спосіб, щоб вам надалі правильно пролікувати травму... Так що, за вашою діагностикою, є справедливістю?

Гарцасі з усміхом закрутив пузату темну пляшечку з жовтою маззю, яка пахла різко ялицею, і простягнув її пацієнту.

– Це, коли все по-чесному. Коли кожен одержує за заслугою, – сказав хлопець, ховаючи мазь у простори кишень. – Альви голодують, а король людей жирує! Це несправедливо! Адже споконвіку ми живемо на землях альвів, а вони розумні і дуже творчі. Ви чули, як гарно вони співають?

– Чув, чув... був нещодавно в опері на «Гетсбіш», прем'єра балету Понтастина Теладзе. Він пружин, приїхав до нас з Прузії кілька років тому. До речі, мулат... Батько, як ви вже зрозуміли, людина, а мати з Лісових Хащ, мені розповідали на одному прийомі серед вершків суспільства.

– Альви – дивовижні істоти, пане лікарю, – із захопленням перебив хлопець.

– О, безперечно! Особливо їхні лукаві красуні-жінки!

– Ви смієтеся даремно, пане лікарю. Вочевидь, несправедливим є те, щоб не давати їм повноважень у владі, не пускати в університети. Ми тримаємо їх наче за слуг! Але вони розумніші за нас, пане лікарю!

– Розумніші, – Гарцасі посміхнувся. – Цілком погоджуюся, розумніші, так.

– І це приниження відбувається на їхній землі, яку ми загарбали в них!

– Добре, ми з вами загарбники та свині. Ну, не ми з вами, а наші пра-пра-пра-пра... Це переконливо. Це правда, – лікар кивнув. – І мені самому деколи буває лячно за нашу вмираючу людяність. Але робити революцію – жахлива, ідіотська дурня.

– Поясніть чому?! – хлопець у розпачі навіть підстрибнув на кушетці.

– Даруйте, приберемо цього короля, а завтра що? – звеселившись, Гарцасі голосно розсміявся. – До речі, вставайте, ваш прийом завершено.

– Завтра?.. Прийде новий король! Або взагалі не прийде!

– Ви правильно сказали – прийде новий король. Такий самий і навіть, дороженький мій, гірший за такого самого. – Гарцасі задоволено ляснув по своїй тонкій нозі вузькою долонею, – бо зруйнує, сволота-новий-король, світлі народні сподівання! Ви ще надто юний, щоб зрозуміти, чим є для людини отрута розчарувань, мій друже, – лікар посміхався, здобувши пролазливу перемогу у суперечці.

– Пане лікарю, а ви знаєте, сьогодні сталася пожежа в Театрі ляльок? Схопили Коломбіну! – не вгамовувався хлопець. – Ну... Коломбіну? – він здивовано подивився на лікаря. – Ви що, не чули про неї?

Артонцо знизав плечима:

– Це ту памфлетистку, головну підбурювачку, міфічну революціонерку? Щось чув... – замислено сказав Гарцасі, намагаючись згадати вчорашню газетну статтю з кричущим заголовком про ватажків бунтарів. – У неї фіолетова сукенка й вона носить маску, коли виступає на площах, так? І довге руде волосся. Чув, звичайно. Спокусливий образ циркачки, що розбурхає в масах жагу дій...

– Так, вона надзвичайна! Вона пише бомбові памфлети! Просто суперові! А ви чули, як вона говорить? Я б хотів таку дівчину мати, хоча б за друга!..

– Все-все-все, баста! – лікар засміявся. – Складаю зброю, вона насправді гарненька, але припинить заради Святих рухати так швидко щелепою! Розумію, що вам краще стало – та не варто її перевантажувати зайвою мімікою, рухами... – Гарцасі турботливо ще раз оглянув місце травми.

– Вона неперевершена, пане лікарю. За нею хочеться йти на барикади! – хлопець був у захваті.

– Забудьте! Вона, напевно, звичайний блазень, за яким ховаються олігархічні клани, що сплять і бачать, як повалити короля та скористатися його капіталами. Проте ідеї використовують, звісна річ, найсвітліші, повні романтизму – задля того, щоб таким, як ви, юнакам ламати щелепи... Потрібно все-таки розібратися, чи є там тріщина... – заклопотано додав він.

У кабінеті рипнули двері, це була та сама Нанні, мулатка з великими круглими очима й класичними пухкими альвовустиами темного альва, про яку згадував

лікар Гарцасі. Вона на ходу заправила за білу хустинку чорні кільця волосся, що спустилися зі скроні на шию, й з очікуванням встала поряд з лікарем. Батько Нанні був людиною, а мати темним альвом.

– Нанні, проконтролюйте, будь-ласка, щоб цей юний максималіст знову не побіг на Трояндову площу волати гасла та одержувати нові гематоми від кийків поліції, – сказав із втомленим зітханням лікар. – Проводіть до дверей, завтра його на рентген, знімок мені на стіл післязавтра. На вас я теж чекаю післязавтра, – звернувся він до пацієнта, – але не з площі – а з дому. З теплого халату, від склянки теплого трав'яного чаю – сюди, під мій точний діагноз.

Лікар першим подав руку на прощання. Пацієнт невпевнено потис запропоновану долоню. Тепер він виглядав дещо збентеженим. Напевно, вже жалкував, що був надто відвертим.

– Дякую, лікарю Гарцасі, – сказав хлопець, надягаючи шапку і беручи з вішаку парасоль.

– На здоров'я, – сказав Гарцасі, – наступного разу залишайте одяг у гардеробній, будь-ласка. Рецепт зі столу візьміть...

– Лікарю, на вас чекає перерва, – сказала Нанні, швидко рухаючи пухкими губи та показуючи цим природнім рухом свої гарні білосніжні зуби представниці чорної раси. – Я вам залишила справи пацієнтів для лікарського обходу. Як завжди, на столику. Пане Гарцасі, ви завтра чергуєте в лікарні, не забули? Замість лікаря Швеця. До побачення... – вона тихенько зачинила двері.

Гарцасі задумливо кивнув Нанні та хлопчику з Трояндової площі, а точніше кивнув їхнім спінам, що зникли за дверима палати:

– До побачення, Нанні, – все ж відповів він у тиші кабінету.

Артонцо Гарцасі у жодному сенсі не був прихильником трагічних розв'язок. Лікар був з тих громадян, що обрали стратегію спостереження й не втручання. На його думку, це був єдиний сприйнятий шлях для зрілої людини його середнього, тридцятишестирічного віку. Але Гарцасі при цьому розумів, що кульмінаційного

моменту ніяк не обминути. Треба ж якось країні дістатися фінішу у канві подій, які вже підозріло тхнули новими жорсткими репресіями, а разом з тим тюрмами, недобрими історіями про зниклих людей і неприємні знахідки у лісах (а саме закатованими трупами зниклих революціонерів)?

Лікар сам жваво цікавився свіжими подіями вечора (наприклад, підпал Королівського Театру ляльок невідомими у масках йому у душу все ж таки запав), щоб тримати руку на пульсі подій. Для цього Артонцо доводилося вмикати телеящик частіше, значно частіше, ніж завжди, тобто раз на день, перед сном. Інколи, від цих потуг бути добрим, свідомим громадянином, Гарцасі помічав за собою втрату апетиту та погіршення процесів травлення, але нічого не міг з тим вдіяти. Дивитися новини – обов'язок кожної інтелігентної та вихованої людини, за яку, безперечно, лікар себе видавав щодня.

Мало хто міг здогадатися – а, можливо, не було такої людини на світі, – що Артонцо Гарцасі дуже втомився від тієї гри у вихованість та нормальність. Вночі, коли він виходив на балкон своєї однокімнатної холостяцької квартири, палив цигарки та дивився на небосхил, який густо вкривали далекі зірочки космосу, Гарцасі молився невідомо Кому – аби Той порушив закономірність його нудного дня. Щоб щось увірвалося у денний розпорядок і зруйнувало звичайний хід подій.

Понад усе Артонцо Гарцасі хотів жити по-справжньому, на повні груди! Але абсолютно не знав як це робити.

І чи можливо взагалі жити таким чином, щоб не жалкувати, не боятися, ризикувати та отримувати задоволення від кожної днини? Осьде лікаря сильно гризли сумніви. Вони приходили до нього саме в час тиші, коли реальність набувала особливо потворних форм незворотності і хотілося її розбавити чудернацтвом, гострим, як пружинські прянощі, гумором або, принаймні, любовною інтрижкою.

З останнім було зовсім погано.

Жінки залюбки мали Гарцасі за друга, але не більше. Частково через зовнішність або, скоріш за все, через її відсутність. Артонцо був невисоким, майже маленького зросту, завжди з холодними руками, мав непривабливу астенічну будову. Причому худорлявість логічно продовжилася в його обличчі запалими, блідими щоками, трохи синюватими після гоління, як в усіх брюнетів. З-під лоба,

низького і скошеного, вирізнявся акуратний тендітний ніс з горбовинкою, губи були завузькі. Проте усе це виправляли красиві карі очі, в яких відбивалося все, що характеризувало лікаря з кращого боку – розум, внутрішня сила, прихована за видимою стриманістю педанта глибока душевна емоція.

Однак жінки таких не люблять. Втім, і в нього були ночі, які лікар проводив не вдома, не в піжамі і не сам.

Тверезів після хмелю короткого кохання швидко, наступного вже ранку. Просто сидів і дивився вглиб горнятка кави, що захолола, і згадував свої юнацькі роки та дівчину, з якою так і не наважився потанцювати на вечірці у студентському гуртожитку. Себто буденно нудьгував і розписувався собі самому в особистих невдачах.

Малознайомі коханки подвоювали звичний сум та селили в серці Гарцасі якусь най-найлютішу самоту. А самота одомашнювалася, живою істотою перекочувалася всередині Гарцасі з одного боку в інший, завмирала сумом то у правому оці, то у лівому. Під час перекочування волала на різні голоси дурними пісеньками радіохітів. Пісеньки всі, як на зло, були про кохання. Такий хитрий збіг обставин занурював лікаря у горезвісний стан шалу, щоправда успішно контрольований та прихований. У результаті Гарцасі так дратувався на себе, жалюгідного і монохромного у смутку, що у деякі моменти навіть починав сам себе ненавидіти.

Так, це була абсолютно жіноча поведінка, якимось спіймав себе на думці Гарцасі. Навіть гірше – це була поведінка жінки-істерички, яку хтось наче підселив до свідомості лікаря. Але з нею Гарцасі нічого вдіяти не міг. Чортова депресія прогресувала і мала огидну жіночу сутність. Беззахисну, що безупинно нила та просила рожевих шмарклів.

Це все від самоти, думав Гарцасі. Зрештою, клята самотність теж має жіночий рід. І, можливо, це також неспроста? Дивно, але чомусь всі самотні чоловіки часом набувають рис жіночності. Як він досі цього не помічав?

Можливо тому, що вони стають по-особливому вразливі, розмірковував Гарцасі, споглядаючи як дощить осінь за вікном. По-особливому...

По-особливому самота трохи затикалася на роботі, коли настінний годинник вказував на обідній час. Як саме зараз. Лікар зітхнув та дістав кілька папок з картотеки. Це був один і той самий, щоденний ритуал, що вів до щастя: скласти в два стовпчики лікарняні справи пацієнтів – тих, що йдуть на поправку, та тих, що потребують особливого контролю. Зробити, перекладаючи кожна таку папку, позначки у блокноті стосовно перебігу хвороби пацієнта. Зняти халат, перевзутися, помити руки, надягти куртку, подивитися у настінне люстерко перед виходом... і вийти, вийти зрештою геть.

Рівно о другій годині лікар полишав свої обов'язки та вирушав на обідню каву – у кав'ярню навпроти лікарні.

Ось і тепер, лише стрілки добігли до другої години, Гарцасі розсортював лікарняні справи, щоб якнайскоріше залишити лікарню вільною людиною, з почуттям виконаного обов'язку, коротше кажучи – без тягаря на душі.

Далі ритуал щастя тривав у запланованому щоденному темпі. Гарцасі діловито спустився сходами вниз, вітаючись кивком голови з колегами та хворими. Через плече незадоволено щось пробубонів на запитання щодо аналізів, роздав рекомендації, обірвав пропозиції та хижо подолав шлях повз всіх – до парадних дверей блакитно-білого вестибулю лікарні.

Він крокував виразними кроками людини, яку ніхто не посміє зупиняти дурними побутовими балачками.

Він йшов на зустріч з прекрасним.

Всі, хто намагався у цей час відволікти його від очікуваного дійства, наражались на небезпеку бути недочутими. Цей час свободи Артонцо Гарцасі не збирався ділити не з ким – ані з другом, ані з ворогом, і вважав за дуже особисте.

Вже на вулиці лікар сповільнив кроки, затамував подих та бажання втечі. Далі минув свій дорогий синій кадиллак на автостоянці, щоб крокувати серед людей як звичайний страшенно заклопотаний мешканець міста.

Він прогулявся до скляних, круглих дверцят модного бару з модною дерев'яною вивіскою «Недільна кава». На вивісці була зображена розсипана кава у зернах, з купи кавового насипу гордо жовтіла бронзова турка з димком свіжозвареної. Лікар смакував очікування гурманського задоволення, яке обіцяла намальована кава у турці. Обмацав поглядом її блискучий бочок, що втопився в апетитних кавових зернах, а потім схопився за дверну ручку-кільце...

Гарцасі повішав на металевий вішак шарф та куртку, прилаштував парасолю та звично зайняв столик біля барної стійки, коло вікна, спиною до баристи, щоб бачити перехожих крізь вхідні скляні двері. Щоб пити каву з коньяком, палити звичайну цубинську сигару *ragejos* та витріщатися на того, хто час від часу штовхав всередину двері й теж починав роззиратися у пошуку вільного столика, бодай стільця, щоб також випити чашечку якісної гарячої кави.

Гарцасі дуже любив каву. Проте стародавній напій-енергетик не був остаточною метою та запорукою його щасливого обіднього часу. Поки її варили, Гарцасі неспішно діставав сигару і чекав.

Гарцасі приходив сюди заради моменту дивного і, як для його років, до неподобства романтичного. І нарешті тоді, коли хлопчина офіціант обережно подавав лікарю його каву, сервіруючи напій мініатюрною пахлавою з горішком-фундуком на окремій тарілочці у плетеному з соломки крихітному кошику, той момент наставав.

Двері бару розчинялися, щоб впустити всередину тютюнового смогу та кавових пахощів невагоме створіння – худорляву, дуже струнку жінку у зеленому пальті й сірому береті з жовто-зеленою пір'інкою. Жінка, яка була схожа більше до юної дівчини, якби не рисочка зморшки між бровами – вертикаль часу, – мала величезні світло-сірі очі, бліде обличчя з маленьким гострим порцеляновим носиком, блискучим на кінчику, рожеві вуста і тонкі зап'ястки. Драпове пальто гарно схоплювало її фігурку у талії широким поясом із срібною пряжкою, воно було коротким, відкривало ноги – які або ховалися під довгою вовняною спідницею, або, як сьогодні, хизувалися чорними вузькими штанцями за останньою модою – з рудими шкіряними китицями, що зникали у халявах високих чорних чобітків...

Боги, вона буда дивовижна, ця жінка-дівчина!

Потім все відбулося достоту, як і всі ці шість місяців з того часу, коли лікар вперше побачив її. Вона підійшла до вішаку, залишила на нижчому гачку (сьогодні саме під його курткою) свій верхній одяг (влітку лише шарф чи хустинку, плащик тощо, тепер це було пальтечко), а потім повернулася до настінного дзеркала – поправити світлі пасмочка волосся, що неакуратно вибилися з-під головного убору. Зазвичай, це була хустинка або капелюшок, але сьогодні – берет.

Взимку, мабуть, буде лижна або хутряна шапочка, подумав Гарцасі. Чому вона ніколи не звільняла своє світле волосся, щоб кокетливо закинути його за плечі? Не заправляла пасма за вушка?.. – як всюди це роблять жінки у спробі подобатися чоловікам, лікар не знав.

Відтак незнайомка сіла за столик напроти нього, замовила в офіціанта теж каву «Азіат». Тарілочку з пахлавою, як і завжди, демонстративно відсунула вбік. Вона таким чином звільняла місце: дістала з сумочки паперову жовту книгу «Месія або Ілюзії, які не хотіли бути ілюзіями» і взялася за читання, помішуючи цукор у чашці кави.

Палити вона не палила, майже ніколи. Хіба що одного разу Гарцасі побачив, як вона закурила після телефонного дзвінка. Два тижні тому їй подзвонили. Вона тоді була у синій сукні до колін, яка її псувала та додавала років. Надворі лишень почався вересень, тому голівку вона прикрасила темно-сірим чоловічим фетровим капелюхом. Намисто з білих перлин теж робило дівчину більш жіночною, аніж хотів її бачити Гарцасі. Була у ній завжди якась прихована стриманість, яка цим вбранням підкреслювалася ще більше. Це додавало дівчині більшої суворості, аніж завжди, а у той день – навіть суму. Дівчина довго слухала телефон, потім сказала тільки «До зв'язку!», вимкнула його, а потім попросила у сусіда за столиком пригостити її цигаркою.

Так, це був поганий день для багатьох. Тоді королівська гвардія вперше застосувала газ проти заколотників та розбила декільком альвам голови палицями. Гарцасі добре запам'ятав той день, адже йому навіть довелося вийти з приятелем, лікарем Швецем, у позачергову нічну зміну. Столичні лікарні вночі були переповнені.

Гарцасі тоді дуже засмутився. Дівчина навіть не встигла допити свою каву. Посиділа ще дві хвилини, а далі, не докуривши, швидко пішла геть. З її горнятка довго ще закручувався вгору ароматний димок. Потім офіціант забрав чашку на

тацю брудного посуду й поніс геть, у секретні простори кав'ярні, що були недоступні окові відвідувачів.

Зазвичай, півгодини потому, коли Гарцасі вже встигав поласувати пловом та томатним соусом до нього й переходив до тістечка, до дівчини приходили. За столик до неї підсідали хлопець або молода темношкіра жінка, обидва носили бандани чи щось за погодою і мали зухвалий вигляд.

Просто фанати головних уборів, думав тоді іронічно Гарцасі, розглядаючи раз-по-раз друзів своєї пасії. Тим часом вони починали щось весело обговорювати, іноді до Гарцасі долітали сміх та уривки розмови. Щось про політику або це могли бути анекдоти чи критика нових театральних новинок. Розумні, подумки підмітив лікар, із задоволенням поглинаючи тістечка. Книголюби, думав він, спостерігаючи, як на прощання дівчина обмінює свою книжку на книги, що приносили у рюкзаках її друзі.

Друзі завжди виходили першими. Може, чекали її на вулиці. А вона довго возилася, збираючи сумку, докладала гроші у книжечку для рахунку, підфарбовувала губи, відбиваючись у великому дзеркалі бару вся – з голови до ніг.

Коли вона, нарешті, залишалася сама та вдягала біля вішаку свої речі, Гарцасі щоразу кортіло познайомитися з дівчиною ближче. Але в останню хвилину його рішучість зникала, шкіру лікаря починало морозити – щоки від підборіддя до скронь немов кололи шпильками, на них буквально танцювали невидимі крихітні протяги. Гарцасі ураз приростав до стільця, на якому сидів, як останній тюхтій, втомлений, розчарований сам в собі. Проводжаючи дівчину поглядом, він гасив сигару, залишав рахунок офіціантові, і виходив на вулицю.

Там, тримаючись на шанобливій відстані, Гарцасі йшов за нею майже цілу автобусну зупинку, де вона сідала в автобус № 8 і від'їжджала, змішавшись у вікні з хустинками-капелюшками, плащиками-пальтечками інших пасажирів. Гарцасі запалював цигарку, ще трохи стояв та дивився услід автобусу, що відвозив дівчину з бару «Недільна кава». П'ять хвилин по тому, поки горіла цигарка, лікар в отупінні пускав сизі хмаринки диму, страждаючи від таємниці та самотності.

До речі, таємниця проживання дами серця Гарцасі була ще обтяжена однією обставиною: Артонцо не знав навіть її імені.

Він не розчув її ім'я жодного разу, скільки не намагався. Так, інколи таке буває. Що зовсім недивно, бо в обідню годину у «Недільній каві» завжди гамірно. Там столики мали звичай стояти близько один від одного, що робило сусідство з іншим столиком неприємним – але якраз чудово розбавляло самотність відвідувача веселим гамом, чужим базіканням і надійно відволікало від власних проблем.

Можна було б посміятися над нещасним закоханим, адже це ж класика століть – кохати мовчки, на відстані, у повній ілюзії про те, що ж являє собою предмет кохання насправді. Маніакальне надумане кохання завжди кумедне та трагічне у результаті, бо результат його у більшості випадків давно відомий – розчарування. Однак і в цих крихких почуттях був сенс. Саме про нього розмірковував Гарцасі, допиваючи свою каву в очікуванні появи своєї давно знайомої незнайомки. Сенс же надійно ховався під тим образом чистого платонічного кохання, яким жив і дихав лікар Артонцо Гарцасі ось вже цілих півроку. Дихав і жив цим диханням, наче повернулися його шістнадцять, а з ними – старий дах батьківської хати, з якого було видно прекрасну невідому далечінь та неозорі небокраї альвійських земель.

Сенс ілюзорної любові полягав у наступному: коли роки тобі вже давно відлічили тридцять, любовні розчарування, немов кавова гуща, опускаються кудись там на дно душі отакеним товстелезним шаром. Вам варто лише одного разу безтактно сколихнути його, як підніметься буря найнеприємніших спогадів і поглине будь-які зусилля бути щасливим наново. А тому краще ту гущу не чіпати й любити ілюзію. Себто надуманий міраж.

Зрештою, розмірковував Гарцасі, спостерігаючи, як вщухає за вікном остогидлий дощ, міраж коханої завжди природніший за неї саму. Адже міраж, фактично, і є тією коханою, але у кращому варіанті апгрейда – коханою без вад. Наші міражі кохання це ми, такі, якими є наші ідеальні «ми». Справжні «ми», яким, на жаль, неможливо відповідати – варто лише мріям про нас натикнутися на життєві колізії.

І коли Артонцо Гарцасі саме дійшов до цього висновку, щоденний ритуал щастя раптом зробив свій зигзаг, який лікар не міг передбачити. Все почалося з офіціанта, вправного хлопця, якого лікар знав набагато довше за свою прегарну

незнайомку. З людини, яка до цього моменту здавалася Гарцасі найбезпечнішою серед людей, бо лише у виключних випадках персонал міг серйозно вплинути на життя пересічного громадянина Беерії. Наприклад, у разі, коли захворював на вампірізм чи втрачав здоровий глузд – цілком неординарні речі, з якими беерійець може взагалі ніколи не зіштовхнутися у повсякденні. Ясна річ, поки якійсь неосвіченій дівчині-прибиральниці не залізе у голову дурня підкупити прикордонників на митниці та збігти з королівства геть – з фальшивими документами у сумочці та пустими кишенями світ за очі, де й водяться цілими кланами страшні потвори, що смокчуть людську кров у лісових сутінках... Гарцасі заплющив очі та помотав головою: моторошно навіть уявити, що буде з людиною, яка без дозволу перетне кордон... Окрім вампірів, подекують, Лісові Хашці населяли альви-ренегати, які звідти керували революційним рухом та підбурювали людей на повстання. Казали, що вони не гребують і золотом мандрівників, якщо вірити журналістам.

Сам лікар часто мандрував країнами, це були передусім робочі поїздки – симпозіуми, спільні операції з пересадки органів, тобто зарубіжний обмін досвідом. Але всі вони були зіпсуті обмеженням пересування лікарів та ескортом охоронців, який за королівським наказом мав супроводжувати кожного діяча науки чи культури за кордоном. Однак, якимось дивним таємним чином, другу Гарцасі – лікарю Коберу Швецю таки вдалося придбати у Барижі, столиці Гранції, квартиру, що була його предметом гордощів. Друзям своє нове придбання Кобер, задоволено посміхаючись, пояснював надзвичайно просто, у двох словах: «зв'язки у Палаті Лордів». Артонцо Гарцасі був не проти таких пояснень, у душу другові він не лазив за іншою, більш відвертою відповіддю, бо розумів, що за тим стоїть чиясь чужа таємниця. В усякому разі, так одного разу лаконічно сказав Кобер, і Артонцо йому безумовно повірив.

Офіціант, як завжди, поставив на стіл каву, замінив попільничку, поклав меню.

– Доброго настрою вам, пане лікарю! – звично привітався він.

Рукою, через яку бовтався білий рушник, хлопчина ще зняв з таці маленьку пляшечку коньяку. Зробив він це вправно, не зачепивши рушником навіть поверхні столу.

– Доброго, Данцю, – відповів Гарцасі.

Данця викликав у нього дружню симпатію та повагу. Він носив кучеряву шевелюру, що дуже вирізняло хлопця поміж іншими працівниками бару, і ретельно голився. Напевно щодня. Цій мужності офіціанта Гарцасі не втомлювався дивуватися, як і його синім проникливим очам. Адже щоранку й сам мучився з тією ненависною процедурою.

- Пан буде як завжди, з коньяком? – уточнив Данця.

- Так, я сам наллю. Дякую.

- Я вам допоможу з сигарою? – запропонував, приязно усміхаючись, хлопець. Він хутко поставив тацю на стіл, і взявся за сигаретні ножиці.

Гарцасі поплескав по кишенях піджака, знайшов там тільки дві сигари *maduro*, які лежали у звичайному целофановому пакетику, але своєї чорненької кишенькової гільйотини, які із задоволенням повсюди носять з собою завзяті курці сигар, ніде не виявив:

- Так, це було б доречно, я без своєї гільйотини.

- Сьогодні слава днинка, чи не правда? – запитав хлопець, акуратно зрізавши запечатаний кінчик сигари. – Ви ж чули, мабуть, «Море Патріка» сьогодні грає?

- Спасибі, – Гарцасі узяв сигару до рота, а Данця прикурив її газовою запальничкою, вийнявши останню вже без офіціозу, наче вони з лікарем давно були приятелями, з кишень власних брюк.

- Ні, чую вперше! А де саме? Чудова новина!

Гурт «Море Патріка» набирав обертів шаленої популярності навіть серед молоді, сам же Гарцасі не втомлювався муркотати собі під ніс старенькі хіти рок-музикантів, написаних ще задовго до його першої стипендії.

- Про це гуде все місто!

- Серйозно? Щось запрацював я зовсім...

– Так, вони дають безкоштовний концерт на Трояндовій площі. Уявіть собі? – радісно повідомив Данця. – Величезна Трояндова площа, місце страт та катувань!.. Непогано, правда?!

– Правда, – погодився Гарцасі, з насолодою потягуючи ароматний дим сигари та роблячи свій перший блаженний ковток кави. – Символічно... Цікаво, хто дозволив?

– Подейкують, що то сам Фрок Гутен, він великий фанат гурту. Уявіть собі? Хто б міг таке подумати!

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/l-m_ema/troyandova-ploscha

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)